HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

15 septembrie 2011 *

În cauza C-197/10,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Tribunal Supremo (Spania), prin decizia din 18 martie 2010, primită de Curte la 23 aprilie 2010, în procedura

Unió de Pagesos de Catalunya

împotriva

Administración del Estado,

cu participarea:

Coordinadora de Organizaciones de Agricultores y Ganaderos – Iniciativa Rural del Estado Español,

* Limba de procedură: spaniola.

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul A. Tizzano, președinte de cameră, domnii J.-J. Kasel, A. Borg Barthet (raportor), E. Levits și doamna M. Berger, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,
grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 9 iunie 2011,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Coordinadora de Organizaciones de Agricultores y Ganaderos – Iniciativa Rural del Estado Español, de R. Granizo Palomeque și I. Hernández Urranburu, abogados;

— pentru guvernul spaniol, de domnii M. Muñoz Pérez și A. Rubio González, în calitate de agenți;

— pentru guvernul german, de domnul N. Graf Vitzthum, în calitate de agent;

— pentru guvernul elen, de doamnele G. Skiani, S. Papaïoannou și X. Basakou, în calitate de agenți;

— pentru guvernul austriac, de domnul E. Riedl, în calitate de agent;

— pentru Comisia Europeană, de doamna H. Tserepa-Lacombe și de domnul F. Jimeno Fernandez, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 7 iulie 2011,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 42 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 al Consiliului din 29 septembrie 2003 de stabilire a normelor comune pentru schemele de sprijin direct în cadrul politicii agricole comune și de stabilire a anumitor scheme de sprijin pentru agricultori și de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 2019/93, (CE) nr. 1452/2001, (CE) nr. 1453/2001, (CE) nr. 1454/2001, (CE) nr. 1868/94, (CE) nr. 1251/1999, (CE) nr. 1254/1999, (CE) nr. 1673/2000, (CEE) nr. 2358/71 și (CE) nr. 2529/2001 (JO L 270, p. 1, Ediție specială, 3/vol. 49, p. 177).

2 Această cerere a fost prezentată în cadrul unei acțiuni în anularea Decretului regal 1470/2007 din 2 noiembrie 2007 privind punerea în aplicare a plăților directe pentru agricultură și creșterea animalelor (BOE nr. 264 din 3 noiembrie 2001, p. 45104), formulată de Unió de Pagesos de Catalunya (Uniunea Agricultorilor din Catalonia).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul nr. 1782/2003

3 Potrivit articolului 42 alineatele (3)-(5) din Regulamentul nr. 1782/2003:

„(3) Statele membre pot utiliza rezerva națională pentru a acorda, în mod prioritar, cuantumurile de referință agricultorilor care încep să desfășoare o activitate agricolă după 31 decembrie 2002 sau în 2002, dar fără să perceapă plăți directe în anul respectiv, pe baza unor criterii obiective și astfel încât să asigure un tratament egal al agricultorilor și să evite denaturarea pieței și a concurenței.

(4) Statele membre utilizează rezerva națională pentru a stabili, pe baza unor criterii obiective și astfel încât să asigure un tratament egal al agricultorilor și să evite denaturarea pieței și a concurenței, cuantumurile de referință pentru agricultorii care se află într-o situație specială, situație definită de Comisie conform procedurii prevăzute în articolul 144 alineatul (2).

(5) Statele membre pot utiliza rezerva națională pentru a stabili, pe baza unor criterii obiective și astfel încât să asigure un tratament egal al agricultorilor și să evite denaturarea pieței și a concurenței, cuantumurile de referință pentru agricultorii din

zonele care fac obiectul unor regimuri de restructurare și/sau de dezvoltare în ceea ce privește o formă sau alta de intervenție publică, pentru a se evita abandonarea terenurilor agricole și/sau pentru a se compensa dezavantajele specifice care afectează agricultorii din respectivele zone."

Regulamentul (CE) nr. 1698/2005

4 Potrivit articolului 20 litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului din 20 septembrie 2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) (JO L 277, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 66, p. 101):

„Ajutorul în favoarea competitivității sectoarelor agricol și forestier se referă la:

(a) măsuri menite să amelioreze cunoștințele și să consolideze potențialul uman, prin:

[…]

(ii) instalarea tinerilor agricultori;

[…]"

5 Articolul 22 alineatul (1) litera (a) din regulamentul menționat prevede:

„Ajutorul prevăzut la articolul 20 litera (a) punctul (ii) se acordă persoanelor care:

(a) sunt în vârstă de cel mult 40 de ani și se instalează pentru prima dată într-o exploatație agricolă, ca șef de exploatație."

Reglementarea națională

6 Conform articolului 1, Decretul regal 1470/2007 are drept obiect stabilirea reglementării de bază aplicabile anumitor scheme de ajutor comunitar prevăzute de Regulamentul nr. 1782/2003.

7 Articolul 9 alineatul 2 din decretul menționat prevede în special:

„Obțin drepturi la plata unică din rezerva națională, dacă îndeplinesc condițiile stabilite:

[…]

b) tinerii agricultori care au efectuat prima lor instalare în cadrul unui program de dezvoltare rurală instituit în temeiul Regulamentului nr. 1698/2005 […] în unul dintre sectoarele menționate în anexa VI la Regulamentul (CE) nr. 1782/2003 […], cu excepția celui al producerii de semințe, și care nu au beneficiat deja de drepturi la plata unică din rezerva națională."

8 Decretul regal 1470/2007 a fost abrogat la 4 octombrie 2008 prin Decretul regal 1612/2008 din 3 octombrie 2008, abrogat, la rândul său, prin Decretul regal 1680/2009 din 13 noiembrie 2009. Termenii Decretului regal 1470/2007 au fost însă preluați în decretele care i-au succedat.

Acțiunea principală și întrebarea preliminară

9 La 27 octombrie 2008, Unió de Pagesos de Catalunya a introdus o acțiune în contencios administrativ în fața Tribunal Supremo împotriva Decretului regal 1470/2007. În susținerea acțiunii sale, aceasta afirmă în special că articolul 9 alineatul 2 litera b) din acest decret este contrar articolului 42 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1782/2003, întrucât ar încălca principiul egalității de tratament între agricultori.

10 Instanța de trimitere consideră că articolul 9 alineatul 2 litera b) din decretul menționat instituie un tratament diferențiat între agricultori, în măsura în care impune tinerilor agricultori să fi efectuat prima lor instalare în cadrul unui program de dezvoltare rurală instituit în temeiul Regulamentului nr. 1698/2005 pentru a putea beneficia de schema de plată unică.

11 Prin urmare, aceasta consideră că soluționarea litigiului aflat pe rolul său depinde de interpretarea articolului 42 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1782/2003, în măsura în care aceasta ar avea un efect direct asupra validității dispoziției naționale atacate. Instanța de trimitere indică de asemenea că, deși Decretul regal 1470/2007 a fost abrogat, conținutul său a fost încorporat în Decretele regale 1612/2008 și 1680/2009. Instanța de trimitere adaugă că dispoziția atacată subzistă pentru alte acțiuni cu care ar putea fi sesizată pe viitor cu privire la aceeași problemă.

12 În aceste împrejurări, Tribunal Supremo a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 9 alineatul 2 litera b) din Decretul regal 1470/2007, care subordonează posibilitatea obținerii de drepturi la plata unică din rezerva națională condiției de a fi vorba despre tineri agricultori care să fi efectuat prima lor instalare în cadrul unui program de dezvoltare rurală instituit în temeiul Regulamentului nr. 1698/2005, este conform cu articolul 42 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1782/2003?”

Cu privire la admisibilitatea cererii de pronunțare a unei hotărâri preliminare

13 Guvernul spaniol susține, în observațiile sale scrise, că cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare trebuie să fie declarată inadmisibilă pentru motivul că, având în vedere abrogarea Decretului regal 1470/2007, răspunsul Curții la întrebarea adresată ar fi lipsit de pertinență pentru soluționarea litigiului aflat pe rolul Tribunal Supremo.

14 În această privință, guvernul menționat invocă jurisprudența Tribunal Supremo, potrivit căreia „întrucât acțiunea directă împotriva unor dispoziții generale este un instrument procedural care urmărește eliminarea din ordinea juridică a normelor administrative adoptate de titularul acestei competențe, atunci când acestea sunt nelegale, iar nu pronunțarea cu privire la cereri individuale care pot decurge dintr-un raport juridic determinat între reclamantul particular și administrație, această acțiune își pierde sensul dacă, la momentul pronunțării, norma administrativă a fost deja eliminată din ordinea juridică prin orice alt mijloc”.

15 Potrivit guvernului spaniol, Tribunal Supremo a apreciat, de altfel, deja ca rămasă fără obiect o acțiune precedentă formulată de Unió de Pagesos de Catalunya împotriva Decretului regal 1617/2005, care fusese abrogat prin Decretul regal 1470/2007. În plus, instanța menționată ar fi considerat că acțiunea în anulare formulată de o altă asociație de agricultori împotriva Decretului regal 1470/2007 a rămas de asemenea fără obiect și, prin urmare, ar fi respins această acțiune pentru motivul că Decretul regal 1470/2007 a fost abrogat prin Decretul regal 1612/2008.

16 Potrivit unei jurisprudențe constante, procedura instituită prin articolul 267 TFUE este un instrument de cooperare între Curte și instanțele naționale, cu ajutorul căruia Curtea furnizează acestora din urmă elementele de interpretare a dreptului Uniunii care le sunt necesare pentru soluționarea litigiului cu care sunt sesizate (a se vedea în special Hotărârea din 16 iulie 1992, Meilicke, C-83/91, Rec., p. I-4871, punctul 22, Hotărârea din 5 februarie 2004, Schneider, C-380/01, Rec., p. I-1389, punctul 20, și Hotărârea din 24 martie 2009, Danske Slagterier, C-445/06, Rep., p. I-2119, punctul 65).

17 În cadrul acestei cooperări, întrebările referitoare la dreptul Uniunii beneficiază de o prezumție de pertinență. Respingerea de către Curte a unei cereri formulate de o instanță națională este posibilă numai dacă este evident că interpretarea solicitată a dreptului Uniunii nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul acțiunii principale ori atunci când problema este de natură ipotetică ori Curtea nu dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care i-au fost adresate (a se vedea în special Hotărârea din 5 decembrie 2006, Cipolla

și alții, C-94/04 și C-202/04, Rec., p. I-11421, punctul 25, precum și Hotărârea din 1 iunie 2010, Blanco Pérez și Chao Gómez, C-570/07 și C-571/07, Rep., p. I-4629, punctul 36).

18 Funcția conferită Curții în cadrul trimiterilor preliminare este aceea de a contribui la administrarea justiției în statele membre, iar nu de a formula opinii consultative cu privire la întrebări generale sau ipotetice (a se vedea în special Hotărârea din 12 iunie 2003, Schmidberger, C-112/00, Rec., p. I-5659, punctul 32, Hotărârea din 8 septembrie 2009, Budějovický Budvar, C-478/07, Rep., p. I-7721, punctul 64, și Hotărârea din 11 martie 2010, Attanasio Group, C-384/08, Rep., p. I-2055, punctul 28).

19 În speță, din decizia de trimitere reiese că Tribunal Supremo consideră că, în pofida abrogării dispozițiilor Decretului regal 1470/2007, problema dacă articolul 42 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1782/2003 se opune acestui decret rămâne pertinentă întrucât Decretele regale 1612/2008 și 1680/2009 au preluat textul acestuia, astfel încât pot fi formulate alte acțiuni cu privire la aceeași problemă.

20 În răspunsul său la scrisoarea din 21 ianuarie 2011 prin care Curtea, în aplicarea articolului 104 alineatul (5) din Regulamentul de procedură, i-a solicitat să precizeze dacă abrogarea Decretului regal 1470/2007 și jurisprudența invocată de guvernul spaniol în observațiile sale scrise au vreun efect asupra pertinenței cererii de pronunțare a unei hotărâri preliminare, Tribunal Supremo a reafirmat că anularea Decretului regal 1470/2007 nu repune în discuție admisibilitatea cererii sale de pronunțare a unei hotărâri preliminare. În această privință, acesta a amintit, pe de o parte, că conținutul articolului 9 alineatul 2 litera b) din Decretul regal 1470/2007 a fost preluat în decretele care i-au succedat, astfel încât ar putea fi formulate în fața sa alte acțiuni cu privire la aceeași problemă. Pe de altă parte, Tribunal Supremo a arătat că jurisprudența invocată de guvernul spaniol nu este relevantă în speță, dat fiind că abrogarea Decretului regal 1470/2007 nu a intervenit în cursul procedurii aflate pe rolul său și

că Decretele regale 1612/2008 și 1680/2009 prevăd condiții identice pentru accesul tinerilor agricultori la drepturile la plată din rezerva națională.

21 În aceste condiții, trebuie constatat că interesul pe care Tribunal Supremo îl atribuie răspunsului pe care Curtea îl va da întrebării adresate nu privește cauza aflată pe rolul său, ci împrejurarea că ar putea fi introduse în fața sa eventuale acțiuni în anularea unor dispoziții similare.

22 În definitiv, trebuie arătat că nici Tribunal Supremo în scrisoarea sa din 2 martie 2011, nici părțile în cadrul ședinței nu au putut explica de ce acțiunea principală nu a rămas fără obiect în urma abrogării Decretului regal 1470/2007. De asemenea, trebuie arătat că, având în vedere dosarul prezentat Curții, cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare apare ca fiind de natură ipotetică.

23 Or, în cazul în care o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare prezintă o astfel de natură, revine instanței de trimitere sarcina de a furniza Curții elemente care să permită înțelegerea interesului real și concret pe care această cerere îl prezintă totuși pentru acțiunea principală.

24 Cu toate acestea, în speță trebuie să se constate că Tribunal Supremo s-a mulțumit să afirme, în scrisoarea sa din 2 martie 2011, că jurisprudența invocată de guvernul spaniol nu este aplicabilă acțiunii principale care „rămâne actuală", fără a furniza însă explicații precise în această privință.

25 Prin urmare, prezenta cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare trebuie declarată inadmisibilă din cauza caracterului său ipotetic.

Cu privire la cheltuielile de judecată

26 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare prezentată de Tribunal Supremo (Spania) prin decizia din 18 martie 2010 este inadmisibilă din cauza caracterului său ipotetic.

Semnături